

Gúzsba kötött közélet



Sütő Éva

Az elmúlt hetekben több olyan vidéki rendezvényen jártam, ahol valamilyen csoda folytán egyetlen politikus sem akarta megmondani a tutit. Nem adott a szervezők alá ideológiai mankót, nem tűzött ki követendő irányvonalat, mi több, magasröptű „ünnepi” beszédekben sem sugallta, ki mint nézzen a rivális politikai oldalra, mennyire veszélyes az egységre a frusztráltságában megkeseredett, elbitangolt magyar. Még azt sem hangsúlyozta senki, hogy a szóban forgó rendezvény nem jöhetett volna létre, ha a párt – legyen az bármelyik – nem áll ott ezúttal is a politikai vártán, nem támogatja a rendezvényt, vagy éppenséggel nem mondja el ezredik alkalommal is, hogy nélküle a nap sem kel fel Keleten.

S hogy e kis vidéki összeröffenéseken nem látták el a szervezőket ilyen és ezekhez hasonló hasznos kijelentésekkel, tanácsokkal, nem fertőzték az elmélet pártfogmákkal, mindenkorri kampányszólamokkal, bizton állíthatom, szabadabban lélegzett a rendezvény.

→ **Az agresszivitás abból származik, hogy a politikum hitele jócskán megkopott, kifakultak a szlogenek, nincs mire építeni a tartalmas szónoklatokat.**

Látszott a szervezőkön, hogy a mindennapi pártember hiányában nem görcsölnek, nem vigyáznak a szavakra, nincsenek folyamatosan résen, nem lesik rideg protokollal, de annál nagyobb alázattal a politikusi arcokat, nem kell gázulálni, nem kell senkinek megfelelni, legfeljebb a rendezvény színvonalának.

Azért tartottam fontosnak megosztani e gondolatokat, mert a pártemberek nélküli rendezvényeknek valahogy más az ízük, más a hangulatuk, amelyektől szinte már elszokott az egyszerű ember. Az ilyen rendezvényeken a részt-



FOTÓ: PAPP CSILLA

Civil együttlét. A politikusok jelenléte sok esetben stresszfactorrá válik

vevők nyugalomban élvezik az esemény kínálta töltetet. Minden görcsös, hivatalos póz és máz nélkül. Egyszóval csak olyan igazi emberek, akik maguk határozzák meg, hogyan és mennyi ideig érzik jól magukat anélkül, hogy alkalmazkodniuk kellene bárki szabadidejéhez, elvárásaihoz, irányelveihez.

Nem tudom, ki hogy van ezzel, de mintha a politikusok a végkimerültségig képesek lennének hajsolni magukat e soha véget nem érő, mindenki számára már-már nyűgnek, koloncnak számító jövés-menésbe. Az utóbbi időben a sok éves lendület nemhogy megtorpant volna, de egyre agresszívebben zárja körbe az embereket ebbe az ideológiailag egyre szűkebb mozgástérbe. És minél inkább érvényesíteni szeretnék ezt az orwelli légkört, annál inkább fogynak, kopnak belőle az emberek. Az „ünnepi” beszédek egyre idegesebbek, a megmondó emberek pedig egyre elégedetlenebbek a fogadóbizottságokkal, a kiterelt hallgatóság nagyságrendjével, lelkesedésével. Ha kiutazik vidékre a szolgálatos vagy éppen szabad tótfaktum, csak a helybéli előljáró holdudvara erőlteti a vigyorba torzult mosolyt, civil nem is igen akad már a politikai grundon.

Ha pedig mégis meg akarnak mártózni a tömegben, akkor valami nagyobb kulturális rendezvényre tolakodnak be, mert az ott készült fotók hatásosan mutatnak a közösségi oldalakon. Ámbár nem tudni ki kit csap be ezzel, hisz az effajta kirakatbéli pártélet már fabatkát sem ér.

Nem mondok semmi újat azzal, hogy ez az agresszivitás abból származik, hogy a politikum hitele jócskán megkopott, kifakultak a szlogenek, nincs mire építeni a tartalmas szónoklatokat.

A rendezvények fals hangulata, millióje pedig egyáltalán nem olyan, ahol jól érezhetnék magukat az egyszerű emberek, ha már rászánták az idejüket, vagy esetleg a nyolcvanas évekhez hasonló kényszeres kivonulással „tiszelték meg” az éppen szolgálatos pártembert.

Erről jut eszembe, ismét divatba jött a megyeközpontba való „felbuszoztatás” is, ha kirakat kell valami nagyobb méretű rendezvényhez. Így esett ez március idusán, Nagyváradon is.

Tehát a közélet évtizedes gúzsba nemhogy lazulna, de egyre inkább a hetvenes-nyolcvanas évek hangulatát idézi. Vajon meddig hiheti még a politikum, hogy neki ez a kiváltság kijár?

Garda Dezső új könyve: Erdély történelme Gyergyóból nézve



Gergely Imre

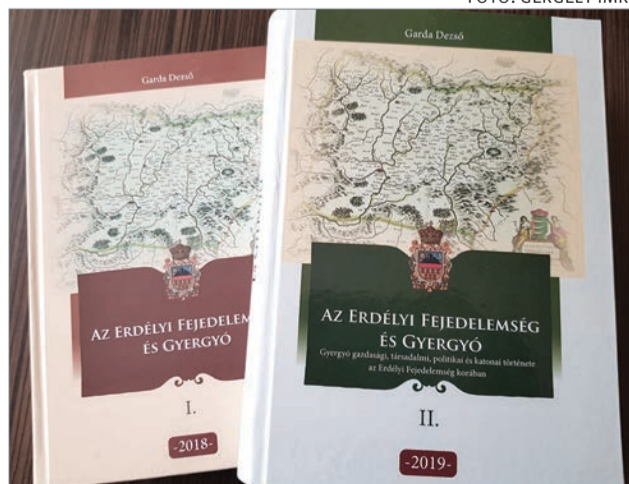
A Hadimúzeum Alapítvány kiadásában megjelent dr. Garda Dezső új könyve, amely újabb értékes ismereteket tartalmaz Erdély történetével kapcsolatban. Az Erdélyi Fejedelemség és Gyergyó (II.) című mű lényegében az azonos címmel 2018 decemberében kiadott első kötet folytatása. A vizsgált történelmi időszak és a földrajzi hely azonos, azonban további, eddig ismeretlen vagy alig ismert, az eddigi tudást árnyaló tények kerülnek a nyilvánosság elé. Így együtt átfogó képet adnak Gyergyó és Erdélyország vidékéről.

A történész túlnyomó részben saját levéltári kutatásai alapján állította össze a 920 oldalas könyvet, és bár a vizsgált időszak a fejedelemség kora, nem csak a mohácsi csatavesztés és II. Rákóczi Ferenc forradalmának leverése közti történéseket, gazdasági, társadalmi változásokat tárja fel. Bemutatja a gyergyói települések történetét a legrégebbi felfedezhető adatoktól kezdődően egészen az itt élők szerepvállalásáig a Rákóczi szabadságharcában. Mindezt az akkori országban zajló eseményekkel összefüggésben. Azaz gyergyói szemmel tekint Erdélyre.

Garda Dezső nagyszabású művének tavaly megjelent első kötetében az erdélyi fejedelmeket mutatta be. Kitért a fejedelemség politikai, gazdasági életére, ezek hatását vizsgálta Gyergyóra nézve. Ugyanakkor a levéltárakban megtalálható adatok mellett a történelmi eseményekhez kötődő legendákat is összegyűjtötte. Ezek egyedi képet adnak arról, miként élték meg a nagy horderejű eseményeket az egykori gyergyóiak.

A második kötetből megismerhető, miként alakultak ki a mostani gyergyószéki települések

FOTÓ: GERGELY IMRE



Forrásértékű művek: Az Erdélyi Fejedelemség és Gyergyó című könyv két kötet

a kezdeti három (Szentmiklós, Szárhegy és Alfa-lu) helységből faluosztódások, kirajzások során.

Megjelennek a környék nagyhatalmú urai. A Lázár család által feltárt adatokból megtudhatjuk, hogyan jött létre a székely térségben az egyedüli román falu, Vasláb, és hogy milyen konfliktusai voltak ezért a szomszédos szentmiklósiaknak, újfalviaknak és tekerőpatakiaknak.

Korábbi, több évtizedes munkássága alatt Garda Dezső felkutatta és kiadta a gyergyói települések történetét, Gyergyószentmiklós múltját bemutató könyvet. A mostani kétkötetes kiadvány ennek keresztmetszete, összegzése. A bemutatott katonai lustrákon, papok feljegyzésein keresztül az olvasó megismerheti, hogy gazdasági szempontból mennyire volt erős a fejedelemség korában a térség, milyen volt az iskolarendszere, mekkora lélekszámmal rendelkezett.

Egyes szakemberek a székely falvak egykori tízeseinek rendszerének fontosságát alulértékelték, azonban az itt bemutatott egykori oklevelek alapján Garda Dezső bebizonyítja, hogy ezek a mindennapi életre, a társadalom szerkezetére alapvetően nagy hatással voltak.

A jó minőségű kivitelben kiadott könyvet a dokumentumok, történelmi személységek portréinak fényképei mellett Gál Éva Emese, Siklódi Ferenc és Balázs József képzőművészek illusztrációi színesítik. A kiadvány két kötetének bemutatására elsőként Gyergyószentmiklóson kerül sor július 16-án a városi könyvtárban.